

Brüssel, 13. juuli 2023
(OR. en)

11693/23

Institutsioonidevaheline
dokument:
2023/0140(COD)

CODEC 1334
INDEF 36
COPS 386
POLMIL 197
IND 380
MAP 36
COMPET 747
PE 87

KIRJALIK TEAVE

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Teema:	Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, millega kehtestatakse laskemoona tootmist toetav õigusakt – Euroopa Parlamendi esimese lugemise tulemus (Strasbourg, 10.–13. juuli 2023)

I. SISSEJUHATUS

Vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 294 ja kaasotsustamismenetluse praktilist korda käsitlevale ühisele deklaratsioonile¹ toimus nõukogu, Euroopa Parlamendi ja komisjoni vahel rida mitteametlikke kontakte eesmärgiga jõuda eespool nimetatud eelnõu suhtes kokkuleppele esimesel lugemisel.

Sellega seoses esitas tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni esimees Cristian-Silviu BUŞOI (PPE, RO) selle komisjoni nimel kompromissmuudatusettepaneku (muudatusettepanek 43) eespool nimetatud määruse ettepaneku muutmiseks ning ühe muudatusettepaneku (muudatusettepanek 44) avaldust sisaldava seadusandliku resolutsiooni muutmiseks. Nende muudatusettepanekute suhtes jõuti kokkuleppele eespool nimetatud mitteametlike kontaktide käigus. Muid muudatusettepanekuid ei esitatud.

¹ ELT C 145, 30.6.2007, lk 5.

II. HÄÄLETUS

Täiskogu võttis 13. juulil 2023 toimunud hääletusel vastu eespool nimetatud määruse ettepaneku muutmiseks esitatud kompromissmuudatusettepaneku (muudatusettepanek nr 43) ning seadusandliku resolutsiooni muutmiseks esitatud muudatusettepaneku nr 44. Selliselt muudetud komisjoni ettepanek kujutab endast parlamendi esimese lugemise seisukohta, mis on esitatud käesoleva dokumendi lisas toodud parlamendi seadusandlikus resolutsioonis².

Parlamendi seisukoht vastab institutsioonide vahel eelnevalt kokkulepitule. Seetõttu peaks nõukogul olema võimalik parlamendi seisukoht heaks kiita.

Õigusakt võetakse seejärel vastu parlamendi seisukohale vastavas sõnastuses.

² Seadusandlikus resolutsioonis esitatud parlamendi seisukoha versioonis on ära märgitud muudatusettepanekutega komisjoni ettepanekusse tehtud muudatused. Komisjoni tekstile lisatud muudatused on esile tõstetud *paksus kaldkirjas*. Sümbol „■“ tähistab välja jäetud teksti.

P9_TA(2023)0291

Laskemoona tootmist toetav õigusakt

Euroopa Parlamendi 13. juuli 2023. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse laskemoona tootmist toetav õigusakt (COM(2023)0237 – C9-0161/2023 – 2023/0140(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2023)0237),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2, artiklit 114 ja artikli 173 lõiget 3, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C9-0161/2023),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 14. juuni 2023. aasta arvamust¹,
 - võttes arvesse vastutava komisjoni poolt kodukorra artikli 74 lõike 4 alusel heaks kiidetud esialgset kokkulepet ja nõukogu esindaja poolt 7. juuli 2023. aasta kirjas võetud kohustust kiita Euroopa Parlamendi seisukoht heaks vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikele 4,
 - võttes arvesse kodukorra artikleid 59 ja 163,
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;
 2. kiidab heaks käesolevale resolutsioonile lisatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu ühisavalduse, mis avaldatakse *Euroopa Liidu Teataja* C-seerias;
 3. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab selle uue ettepanekuga, muudab seda oluliselt või kavatseb seda oluliselt muuta;
 4. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

¹ *Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata.

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 13. juulil 2023. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2023/..., mis käsitleb laskemoona tootmise toetamist

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114 ja artikli 173 lõiget 3,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt²

¹ 14. juuni 2023. aasta arvamus (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata).

² Euroopa Parlamendi 13. juuli 2023. aasta seisukoht.

ning arvestades järgmist:

- (1) Venemaa agressioonisõda Ukraina vastu on pannud proovile Euroopa kaitsetööstuse ja kaitsevarustuse turu ning toonud esile mitmeid puudusi, mis kahjustavad kaitsetööstuse võimet rahuldada piisavalt turvaliselt ja aegsasti liikmesriikide kiireloomulisi vajadusi kaitseotstarbeliste toodete ja süsteemide, näiteks laskemoona ja rakettide järele, võttes arvesse selliste toodete ja süsteemide suurenenud tarbimist väga intensiivse konflikti ajal.

- (2) Alates 24. veebruarist 2022 on liit ja selle liikmesriigid pidevalt suurendanud oma jõupingutusi, et aidata katta Ukraina pakilisi kaitsevajadusi. Kasvavat ebastabiilsust, strateegilist konkurentsi ja julgeolekuohte silmas pidades otsustasid liidu riigipead ja valitsusjuhid 11. märtsil 2022 Versailles's toimunud kohtumisel võtta suurema vastutuse liidu enda julgeoleku eest ja astuda täiendavaid otsustavaid samme Euroopa suveräänsuse kindlustamiseks. Kohtumisel võeti kohustus tugevdada Euroopa kaitsevõimet ning lepidi kokku kaitsekulutuste suurendamises, ühisprojektide kaudu koostöö tõhustamises, kaitsevõimet tugevdavates ühishangetes, puudujääkide kõrvaldamises, innovatsiooni edendamises ning liidu kaitsetööstuse tugevdamises ja arendamises. Nõukogu kiitis 21. märtsil 2022 heaks strateegilise kompassi liidu julgeoleku- ja kaitsevaldkonna tugevdamiseks järgmisel kümnendil (edaspidi „strateegiline kompass“) ning Euroopa Ülemkogu kinnitas selle 24. märtsil 2022. Strateegilises kompassis rõhutatakse vajadust suurendada kaitsekulutusi ja investeerida rohkem võimesse nii liidu kui ka liikmesriikide tasandil.

- (3) Komisjon ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja esitasid 18. mail 2022 ühisteatise „Kaitseinvesteeringute puudujääkide analüüs ja edasised sammud“, milles juhtiti tähelepanu kaitsevaldkonna rahastamise, tööstuse ja võimekuse puudustele liidus.
- Komisjon esitas 19. juulil 2022 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse ettepaneku, et luua ühishangete õigusakti abil Euroopa kaitsetööstust tugevdav vahend (EDIRPA), mille eesmärk on toetada liikmesriikide vahelist koostööd hankeetapis, et täita koos kõige pakilisemad ja kriitilisemad lüngad, mis tulenevad eelkõige praegusele Venemaa Ukraina-vastasele agressioonisõjale reageerimisest. EDIRPA aitab tõhustada kaitsevaldkonna ühishankeid ja tugevdada asjaomase liidupoolse rahastamise kaudu liidu kaitsetööstuse võimekust ning kohandada seda turul toimunud struktuursete muutustega, mis tulenevad väga intensiivsest konfliktist tingitud nõudluse suurenemisest.

- (4) Võttes arvesse olukorda Ukrainas ja Ukraina pakilisi kaitsevajadusi, eelkõige vajadust laskemoona järele, leppis nõukogu 20. märtsil 2023 kokku kolmesuunalises käsituses, mille eesmärk on tarnida järgmise 12 kuu jooksul ühise jõupingutuse tulemusena Ukrainale miljon ühikut suurtükimoona. Nõukogu jõudis kokkuleppele tarnida Ukrainale kiiresti maa-maa-relvade moona ja suurtükimoona ning taotluse korral rakette kas olemasolevatest varudest või muutes olemasolevate tellimuste puhul prioriteete. Lisaks kutsus nõukogu liikmesriike üles soetama Euroopa kaitsetööstuselt (ja Norralt) ühishankena laskemoona ja taotluse korral rakette olemasoleva Euroopa Kaitseagentuuri (EDA) projekti või liikmesriikide juhitud täiendavate hankeprojektide raames, et taastada oma varusid ja jätkata samal ajal Ukraina toetamist. Nende jõupingutuste toetamiseks lubas nõukogu võtta kasutusele asjakohased rahalised vahendid, sealhulgas Euroopa rahutagamisrahastu kaudu. Nõukogu tegi komisjonile ülesandeks esitada konkreetsete ettepanekud, et kiiresti toetada Euroopa kaitsetööstuse tootmisvõimsuse suurendamist, kindlustada tarneahelad, hõlbustada tõhusaid hankemenetlusi, tegeleda vajakajäämistega tootmisvõimsuses ja edendada investeeringuid, võttes muu hulgas asjakohasel juhul kasutusele liidu eelarve.

Selline investeeringute edendamine on oluline selleks, et liidu enda julgeolekuvajadused oleksid igal hetkel piisavalt tagatud ning et liidu kaitsetööstus ja siseturg vastaksid praegustele katsumustele. Kolme omavahel seotud suunda tuleb arendada paralleelselt ja kooskõlastatult. Kolme suuna nõuetekohase rakendamise tagamiseks korraldatakse riikide relvastusjuhtide tasandil korrapäraseid kohtumisi kaitsevaldkonna ühishangete rakkerühmaga (kuhu kuuluvad komisjoni, Euroopa välisteenistuse ja EDA esindajad), et hinnata vajadusi ja tööstusvõimet ning tagada vajalik tihe koordineerimine.

- (5) Nõukogu võttis 13. aprillil 2023 Euroopa rahutagamisrahastu raames vastu ühe miljardi euro suuruse abimeetme Ukraina relvajõudude toetamiseks, mille abil on võimalik hüvitada liikmesriikidele maa-maa-relvade moona ja suurtükimoona ning võimalik, et ka raketite kulu, mis on annetatud Ukrainale olemasolevatest varudest või kehtivate tellimuste prioriteetide muutmise tulemusena ajavahemikul 9. veebruarist kuni 31. maini 2023. Mis puutub ühishangetesse, siis praeguseks on 24 liikmesriiki ja Norra allkirjastanud EDA laskemoona ühishangete projekti.

- (6) Ühised jõupingutused, mis võimaldavad liikmesriikidel täiendada oma ammendunud varusid ja toetada Ukrainat, saavad olla tulemuslikud ainult siis, kui liidu tarnijad suudavad vajalikke kaitseotstarbelisi tooteid aegsasti tarnida. Kuna varud vähenevad kiiresti, liidu tööstus täidab liikmesriikide või kolmandate riikide tellimusi peaaegu täisvõimsusel ja hinnad juba tõusevad, on vaja täiendavaid liidu tööstuspoliitika meetmeid, et tagada tootmisvõimsuse kiire kasv.

- (7) Nagu on näidanud kaitsevaldkonna ühishangete rakkerühma töö väga kiireloomuliste kaitsevaldkonna hankevajaduste koordineerimisel ning koostöö tegemisel liikmesriikide ja liidu kaitsetööstusega, et toetada ühishankeid varude täiendamiseks, võttes eelkõige arvesse Ukrainale antavat toetust, on liidu tööstusel olemas maa-maa-relvade moonna ja suurtükimoona ning raketide (edaspidi „asjaomased kaitseotstarbelised tooted“) tootmise võimsus. Liidu kaitsetööstuse tootmisvõimsus on aga olnud kohandatud praegusest keerulisest ajast erinevate olude jaoks. Tarnevood on kohandatud vastamaks tagasihoidlikumale nõudlusele, varud on olnud minimaalsed ja kulude vähendamiseks on kasutatud paljusid tarnijaid kõikjalt maailmast, mis on kaasa toonud liidu kaitsetööstuse sõltuvuse välistarnijatest. Seetõttu ei võimalda praegune tootmisvõimsus ning olemasolevad tarne- ja väärtusahelad kaitseotstarbeliste toodete turvalist ja õigeaegset tarnimist, mis vastaks liikmesriikide julgeolekuvajadustele ja vajadusele jätkata Ukraina toetamist, ning see on tekitanud pingeid asjaomaste kaitseotstarbeliste toodete turul ning ka tootjate väljatõrjumise ohu. Seepärast on vajalik täiendav sekkumine liidu tasandil.

- (8) Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 173 lõike 3 kohaselt aitab liit kaasa eesmärgi saavutamisele kiirendada tööstuse kohanemist struktuurimuutustega. Seepärast näib asjakohane toetada liidu tootmisharu tootmismahu suurendamisel, tellimuse täitmise aja lühendamisel ning võimalike pudelikaelte või tegurite kõrvaldamisel, mis võivad aeglustada või takistada asjaomaste kaitseotstarbeliste toodete õigeaegset kättesaadavust ja tarnimist.
- (9) Liidu tasandil võetavate meetmete eesmärk peaks olema tugevdada Euroopa kaitsesektori tehnoloogilise ja tööstusliku baasi konkurentsivõimet ja vastupidavust laskemoona ja rakettide valdkonnas, et võimaldada selle kiiret kohanemist struktuurimuutustega.
- (10) Selleks tuleks luua rahastu tööstuse tugevdamiseks asjaomaste kaitseotstarbeliste toodete tootmisega seotud tarne- ja väärtusahelate ulatuses liidus (edaspidi „rahastu“).
- (11) ***Käesolevas määruses sätestatud eristruktuur, rahastamiskõlblikkuse tingimused ja kriteeriumid on seotud ainult kõnealuse lühiajalise rahastuga ning need on tingitud eriasjaoludest ja praegusest hädaolukorrast.***

- (12) Rahastu on kooskõlas olemasolevate liidu kaitsealaste koostööalgatustega, nagu Euroopa Kaitsefond, EDIRPA ja Euroopa rahutagamisrahastu, ning loob sünergiat muude liidu programmidega. Rahastu vastab täielikult strateegilise kompassi eesmärkidele.
- (13) Kui ei ole sätestatud teisiti, tuleks rahastu suhtes kohaldada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL, Euratom) 2018/1046³ (edaspidi „finantsmäärus“).
- (14) Vastavalt finantsmääruse artikli 193 lõikele 2 võib toetust anda juba alustatud meetmele tingimusel, et avalduse esitaja suudab tõendada vajadust alustada meedet enne toetuslepingu allkirjastamist. Enne toetusetaotluse esitamise kuupäeva kantud kulud ei ole rahastamiskõlblikud, välja arvatud igakülgsest põhjendatud erandjuhtudel. Selleks et vastata nõukogu 20. märtsi 2023. aasta üleskutsele kiirendada asjaomaste kaitseotstarbeliste toodete tarnimist, peaks rahastamisotsuses olema võimalik ette näha rahaline toetus sellest kuupäevast alustatud meetmetele.

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).

- (15) Käesoleva määrusega kehtestatakse rahastu kogu kestuseks rahastamispakett, mis on iga-aastase eelarvemenetluse käigus Euroopa Parlamendile ja nõukogule peamine lähtesumma Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni 16. detsembri 2020. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe, mis käsitleb eelarvedistsipliini, eelarvealast koostööd ning usaldusväärset finantsjuhtimist, samuti uusi omavahendeid, sealhulgas uute omavahendite kasutuselevõtmise suunas liikumise tegevuskava,⁴ punkti 18 tähenduses.
- (16) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060⁵ artikli 73 lõikes 4 sätestatud võimalusi võib kohaldada tingimusel, et projekt on vastavuses kõnealuse määruse sätetega ning kuulub Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrustega (EL) 2021/1058⁶ ja (EL) 2021/1057⁷ sätestatud Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Euroopa Sotsiaalfond+i kohaldamisalasse. Kooskõlas määruse (EL) 2021/1060 artikliga 24 tuleb komisjonil hinnata liikmesriikide esitatud muudetud programme ja esitada oma tähelepanekud kahe kuu jooksul muudetud programmi esitamisest. Võttes arvesse olukorra kiireloomulisust, peaks komisjon püüdma viia muudetud riiklike programmide hindamise lõpule põhjendamatult viivitusega.

⁴ ELT L 433 I, 22.12.2020, lk 28.

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid (ELT L 231, 30.6.2021, lk 159).

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1058, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi (ELT L 231, 30.6.2021, lk 60).

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1057, millega luuakse Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+) ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1296/2013 (ELT L 231, 30.6.2021, lk 21).

- (17) Kui liikmesriigid esitavad kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/241⁸ artikliga 21 muudetud või uued taaste- ja vastupidavuskavad, peaks neil olema võimalik teha ettepanekuid meetmete kohta, mis toetavad ka rahastu eesmärkide saavutamist ***kooskõlas nõukogu otsuses (EL, Euratom) 2020/2053⁹, nõukogu määruses (EL) 2020/2094¹⁰ ja määruses (EL) 2021/241 sätestatud eesmärkide ja nõuetega***. Selleks peaksid liikmesriigid kaaluma eelkõige meetmeid, mis on seotud rahastu raames konkursikutsele vastuseks esitatud taotlustega, mis on saanud rahastu kvaliteedimärgise.

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. veebruari 2021. aasta määrus (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusrahistu (ELT L 57, 18.2.2021, lk 17).

⁹ Nõukogu 14. detsembri 2020. aasta otsus (EL, Euratom) 2020/2053, mis käsitleb Euroopa Liidu omavahendite süsteemi ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus 2014/335/EL, Euratom (ELT L 424, 15.12.2020, lk 1).

¹⁰ Nõukogu 14. detsembri 2020. aasta määrus (EL) 2020/2094, millega luuakse Euroopa Liidu taasterahastu COVID-19 kriisi järgse taastumise toetuseks (ELT L 433 I, 22.12.2020, lk 23).

- (18) Finantsmääruse, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 883/2013¹¹ ning nõukogu määruste (EÜ, Euratom) nr 2988/95¹², (Euratom, EÜ) nr 2185/96¹³ ja (EL) 2017/1939¹⁴ kohaselt tuleb liidu finantshuve kaitsta proportsionaalsete meetmetega, sealhulgas selliste meetmetega, mis hõlmavad õigusnormide rikkumise, sealhulgas kelmuste ja pettuste ärahoidmist, avastamist, kõrvaldamist ja uurimist, kaotatud, alusetult makstud või ebaõigesti kasutatud summade sissenõudmist ning asjakohasel juhul halduskaristuste kehtestamist. Eelkõige on Euroopa Pettustevastasel Ametil (OLAF) vastavalt määrustele (Euratom, EÜ) nr 2185/96 ja (EL, Euratom) nr 883/2013 õigus korraldada haldusjuurdlust, sealhulgas kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi, et teha kindlaks, kas on esinenud kelmust, pettust, korruptsiooni või muud liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust.

¹¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusti ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

¹² Nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta (EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1).

¹³ Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2).

¹⁴ Nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1939, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel (ELT L 283, 31.10.2017, lk 1).

Euroopa Prokuratuuril on määruse (EL) 2017/1939 kohaselt õigus uurida liidu finantshuve kahjustavaid kuritegusid, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2017/1371¹⁵, ja esitada süüdistusi. Vastavalt finantsmäärusele peab iga isik või üksus, kes saab liidu rahalisi vahendeid, tegema liidu finantshuvide kaitsel igakülgset koostööd, andma komisjonile, OLAFile, kontrollikoja ja tõhustatud koostöös osalevate liikmesriikide puhul kooskõlas määrusega (EL) 2017/1939 Euroopa Prokuratuurile vajalikud õigused ja nõutava juurdepääsu ning tagama, et kolmandad isikud, kes on kaasatud liidu vahendite haldamisse, annavad samaväärsed õigused.

¹⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (ELT L 198, 28.7.2017, lk 29).

- (19) Euroopa Majanduspiirkonda (EMP) kuuluvad Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni liikmed peaksid saama rahastus osaleda assotsieerunud riikidena koostööraamistikus, mis loodi Euroopa Majanduspiirkonna lepinguga¹⁶ ja milles nähakse ette, et nende osalust liidu programmides rakendatakse kõnealuse lepingu kohaselt vastu võetud otsuse alusel. Käesoleva määrusega tuleks nõuda neilt kolmandatelt riikidelt vastutavale eelarvevahendite käsutajale, OLAFile ja kontrollikoja vajalike õiguste ja nõutava juurdepääsu andmist, mida neil on vaja oma volituste täieulatuslikuks kasutamiseks.

¹⁶ ELT L 1, 3.1.1994, lk 3.

- (20) Arvestades kaitsetööstuse eripära, mille puhul nõudlus pärineb peaaegu eranditult liikmesriikidelt ja assotsieerunud riikidelt, kes kontrollivad ka kõikide kaitseotstarbeliste toodete ja kogu kaitsetehnoloogia soetamist, sealhulgas ekspordi, ei toimi kaitsektor traditsioonilisematel turgudel valitsevate tavapäraste reeglite ja ärimudelite alusel. Seepärast ei rahasta tööstus ise olulisi investeeringuid, vaid teeb seda üksnes kindlate tellimuste alusel. Kuigi liikmesriikide kindlad tellimused on iga investeeringu eeltingimus, võib komisjon sekkuda, vähendades tööstusinvesteeringute riske toetuste ja laenude abil, mis võimaldavad kiiremini kohaneda käimasolevate struktuurimuutustega turul. Praeguses kriisiolukorras peaks liidu toetus katma kuni **50 %** otsestest rahastamiskõlblikest kuludest, et anda toetusesaajatele võimalus rakendada meetmeid võimalikult kiiresti, vähendada oma investeeringutega seotud riske ja seega muuta asjaomased kaitseotstarbelised tooted kiiremini kättesaadavaks.

I

- (21) Rahastust tuleks rahalist toetust anda finantsmääruses sätestatud vahendite kaudu sellistele meetmetele, mis aitavad tagada asjaomaste kaitseotstarbeliste toodete õigeaegse kättesaadavuse ja tärned, nagu tööstuse koordineerimise ja võrgustike loomise meetmed, asjaomaste kaitseotstarbeliste toodete tootmisega tegelevate ettevõtjate juurdepääs rahastamisele, tootmisvõimsuse reserveerimine, aegunud toodete taastamine, olemasoleva tootmisvõimsuse laiendamine, optimeerimine, ajakohastamine, täiustamine või selle kasutusotstarbe muutmine või uue tootmisvõimsuse loomine selles valdkonnas, samuti töötajate koolitamine.
- (22) Kuna rahastu eesmärk on suurendada liidu kaitsetööstuse konkurentsivõimet ja tõhusust, **peaksid** toetuskõlblikud **olema** ainult avalik-õiguslikud või eraõiguslikud üksused, kelle asukoht ja juhtimisstruktuurid asuvad liidus või assotsieerunud riikides. Need üksused **ei tohiks olla mitteassotsieerunud kolmanda riigi või mitteassotsieerunud kolmanda riigi üksuse kontrolli all või teise võimalusena peaks nende suhtes olema tehtud taustauuring Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/452¹⁷ tähenduses ja vajaduse korral kohaldatud leevendusmeetmeid, võttes arvesse käesoleva määruse artiklis 4 osutatud eesmärgi. Üksust, kelle asukoht on mitteassotsieerunud kolmandas riigis, või üksust, kelle asukoht on liidus või assotsieerunud riigis, kuid kelle juhtimisstruktuur asub mitteassotsieerunud kolmandas riigis, ei tohiks lugeda toetuskõlblikuks meetmes osalevaks vahendite saajaks.**

¹⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. märtsi 2019. aasta määrus (EL) 2019/452, millega luuakse liitu tehtavate välismaiste otseinvesteeringute taustauuringute raamistik (ELT L 79 I, 21.3.2019, lk 1).

- (23) Liidus või assotsieerunud riigis asuv, kuid mitteassotsieerunud kolmanda riigi või mitteassotsieerunud kolmanda riigi üksuse kontrolli all olev üksus, ***kelle suhtes ei ole tehtud taustauuringut määruse (EL) 2019/452 tähenduses ja vajaduse korral kohaldatud leevendusmeetmeid***, võib olla toetusesaaja ainult juhul, kui on täidetud liidu ja selle liikmesriikide julgeoleku- ja kaitsehuvidega seotud ranged tingimused, mis on kehtestatud ühise välis- ja julgeolekupoliitika raames vastavalt Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) V jaotisele, muu hulgas Euroopa kaitsesektori tehnoloogilise ja tööstusliku baasi tugevdamist puudutavas osas. Sellise üksuse osalemine ei tohiks minna vastuollu rahastu eesmärkidega. Selles kontekstis tuleks kontrolli mõista võimena otsustavalt mõjutada üksust kas otse või kaudselt ühe või mitme vahepealse üksuse kaudu. Taotlejad peaksid esitama kogu asjakohase teabe meetmes kasutatava taristu, rajatiste, varade ja ressursside kohta. Samuti tuleks sellega seoses arvesse võtta liikmesriikide muresid seoses varustuskindlusega. Pidades silmas praegusest laskemoona tarnekriisist tingitud olukorra kiireloomulisust, tuleks rahastus arvesse võtta olemasolevaid tarneahelaid.

- (24) Rahastust toetatavas meetmes osalevate toetusesaajate taristu, rajatised, vara ja ressursid peaksid kogu meetme kestuse ajal asuma liikmesriigi või assotsieerunud riigi territooriumil .
- (25) ***Rahastust ei tohiks rahaliselt toetada selliste asjaomaste kaitseotstarbeliste toodete tootmisvõimsuse suurendamist, mille suhtes kehtib mitteassotsieerunud kolmanda riigi või mitteassotsieerunud kolmanda riigi üksuse piirang, mis piirab liikmesriikide võimalust neid asjaomaseid kaitseotstarbelisi tooteid kasutada. Vahendite saaja peaks püüdma tagada, et rahastust rahastatav meede võimaldab toodangu tarnimist Ukrainale.***
- (26) Vastavalt nõukogu otsuse (EL) 2021/1764¹⁸ artiklile 85 võivad ülemeremaade ja -territooriumide (ÜMTd) füüsilised isikud, organid ja institutsioonid saada liidu rahalist toetust vastavalt rahastu reeglitele ja eesmärkidele ning asjakohasel juhul ka ÜMTga seotud liikmesriigi suhtes kohaldatavale korrale.

¹⁸ Nõukogu 5. oktoobri 2021. aasta otsus (EL) 2021/1764 ülemeremaade ja -territooriumide Euroopa Liiduga assotsieerimise kohta, sealhulgas ühelt poolt Euroopa Liidu ning teiselt poolt Gröönimaa ja Taani Kuningriigi vahelised suhted (otsus ÜMTde, sealhulgas Gröönimaa assotsieerimise kohta) (ELT L 355, 7.10.2021, lk 6).

- (27) Taotlejate esitatud taotluste hindamisel peaks komisjon pöörama erilist tähelepanu sellele, kuidas need toetavad rahastu eesmärkide saavutamist. Eelkõige tuleks taotluste hindamisel aluseks võtta meetmete panus tootmisvõimsuse suurendamisse, selle kiiresse kasvu, reserveerimisse või ajakohastamisse ning ka asjaomaste töötajate ümberõppesse ja oskuste täiendamisse. Samuti tuleks hinnata seda, kuidas aitavad meetmed lühendada asjaomaste kaitseotstarbeliste toodete tellimuse täitmise aega, sealhulgas tellimuste prioriteetide muutmise mehhanismide kaudu, kindlaks teha ja kõrvaldada tarneahelates leiduvaid pudelikaelu ning suurendada tarneahelate vastupidavust piiriülese koostöö arendamise ja rakendamise kaudu asjaomastes tarneahelates tegutsevate ettevõtjate, eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEd) ja keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjate vahel.
- (28) Liidu rahalise toetuse kavandamisel, andmisel ja rakendamisel peaks komisjon pöörama erilist tähelepanu selle tagamisele, et toetus ei kahjustaks konkurentsitingimusi siseturul.

- (29) Venemaa Ukraina-vastasest agressioonisõjast tingitud kriis ei ole toonud esile mitte ainult puudusi liidu kaitsetööstuses, vaid on tekitanud probleeme ka kaitseotstarbeliste toodete siseturu toimimises. Praeguse geopoliitilise olukorra tulemusena on nõudlus tõepoolest märkimisväärselt suurenenud ja see mõjutab asjaomaste kaitseotstarbeliste toodete ja nende komponentide tootmise ja müügiga seotud siseturu toimimist liidus. Kui mõned liikmesriigid on võtnud või tõenäoliselt võtavad meetmeid oma varude säilitamiseks riikliku julgeoleku huvides, siis teistel on raskusi juurdepääsul kaupadele, mida on vaja asjaomaste kaitseotstarbeliste toodete tootmiseks või soetamiseks. Mõnikord tekitavad raskused ühe tooraine või konkreetse komponendi hankimisel tõkkeid kogu tootmisahelas. Siseturu toimimise tagamiseks on vaja kooskõlastatult sätestada ühtlustatud normid asjaomaste kaitseotstarbeliste toodete tarnekindluse suurendamiseks. **Kõnealused meetmed** peaksid **hõlmama** loamenetluse kiirendamist **ja** hankemenetluse lihtsustamist. Kõnealused meetmed peaksid põhinema ELi toimimise lepingu artiklil 114.

I

- (30) Pidades silmas asjaomaste kaitseotstarbeliste toodete tarnekindluse tähtsust, peaksid liikmesriigid tagama, et tootmisrajatiste planeerimise, ehitamise ja käitamisega, sisendite liidusisese veo ning asjaomaste lõpptoodete kvalifitseerimise ja sertifitseerimisega seotud haldustaotlusi menetletakse tõhusalt ja õigeks ajaks.
- (31) Üldise avaliku julgeoleku eesmärgi saavutamiseks on vaja, et asjaomaste kaitseotstarbeliste toodete tootmisega seotud rajatised valmiks võimalikult kiiresti ja halduskoormus oleks samal ajal võimalikult väike. Seetõttu peaksid liikmesriigid käsitlema asjaomaste kaitseotstarbeliste toodete tootmisega seotud tehaste ja rajatiste kavandamise, ehitamise ja käitamisega seotud taotlusi võimalikult kiiresti. Konkreetse juhtumi puhul õiguslike huvide kaalumisel tuleks selliseid taotlusi eelistada.

- (32) Pidades silmas käesoleva määruse eesmärgi ja seonduvat kriisiolukorda ning selle vastuvõtmisega seotud erandlikke asjaolusid, peaksid liikmesriigid iga juhtumi puhul kaaluma riigisisese ja kohaldatava liidu õiguse kohaste kaitsealaste erandite kasutamist, kui nad leiavad, et selliste erandite tegemine lihtsustaks nimetatud eesmärgi saavutamist. See võib eelkõige puudutada keskkonna-, tervise- ja ohutusküsimusi käsitlevat liidu õigust, mis on hädavajalik inimeste tervise ja keskkonna kaitse parandamiseks ning kestliku ja ohutu arengu saavutamiseks. Nimetatud õiguse rakendamine võib aga tekitada ka regulatiivseid tõkkeid, mis vähendavad liidu kaitsetööstuse võimalusi suurendada kiiresti asjaomaste kaitseotstarbeliste toodete tootmist ja tarnimist. Liidu ja selle liikmesriikide ühine ülesanne on uurida kiiresti meetmeid, mida nad saaksid võtta võimalike takistuste ületamiseks. Ükski selline liidu, piirkonna või riigi tasandi meede ei tohiks kahjustada keskkonda, tervist ja ohutust.

I

- (33) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/81/EÜ¹⁹ eesmärk on ühtlustada riigihankelepingute sõlmimise menetlusi kaitse- ja julgeolekuvaldkonnas, seega täites liikmesriikide julgeolekunõudeid ja ELi toimimise lepingust tulenevaid kohustusi. Nimetatud direktiiv sisaldab eelkõige erisätteid, mis reguleerivad kriisist tingitud kiireloomulisi olukordi ning millega nähakse ette näiteks lühendatud tähtajad pakkumuste esitamiseks ja võimalus kasutada väljakuulutamisetähtaegide lühendamistega hankemenetlust. Praegusest laskemoona tarnekriisist tingitud äärmiselt kiireloomuline olukord võib aga olla vastuolus isegi nende sätetega juhul, kui **kaks või enam** liikmesriiki kavatsevad korraldada ühishanke. Mõnel juhul on ainus lahendus, mis tagab nende liikmesriikide julgeolekuhuvid, avada olemasolev raamleping sellistele liikmesriikide avaliku sektori / võrgustiku sektori hankijatele, kes ei olnud algselt selle osalised, kuigi seda võimalust ei olnud esialgses raamlepingus ette nähtud.

¹⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiiv 2009/81/EÜ, millega kooskõlastatakse teatavate kaitse- ja julgeolekuvaldkonnas ostjate poolt sõlmitavate ehitustööde ning asjade ja teenuste riigihankelepingute sõlmimise kord ja muudetakse direktiive 2004/17/EÜ ja 2004/18/EÜ (ELT L 216, 20.8.2009, lk 76).

- (34) Euroopa Liidu Kohtu praktika kohaselt peavad hankelepingu muudatused piirduma rangelt sellega, mis on antud olukorras tingimata vajalik, ning järgima samal ajal võimalikult suures ulatuses diskrimineerimiskeelu, läbipaistvuse ja proportsionaalsuse põhimõtteid. Seega peaks olema võimalik teha erandeid direktiivist 2009/81/EÜ ja suurendada raamlepingus kindlaks määratud koguseid, avades selle samal ajal teiste liikmesriikide avaliku sektori / võrgustiku sektori hankijatele. Kõnealustele avaliku sektori / võrgustiku sektori hankijatele peaksid nende lisakoguste puhul olema tagatud samad tingimused kui algsele avaliku sektori / võrgustiku sektori hankijal, kes sõlmis esialgse raamlepingu. Sellistel juhtudel peaks avaliku sektori / võrgustiku sektori hankija lubama ***raamlepinguga*** ühineda kõigil ettevõtjatel, kes vastavad raamlepingu ***sõlmimiseks korraldatud hankemenetluses avaliku sektori / võrgustiku sektori hankija algselt kehtestatud tingimustele, sealhulgas direktiivi 2009/81/EÜ artiklites 39–46 osutatud kvalitatiivse valiku nõuetele***. Lisaks tuleks võtta asjakohaseid läbipaistvusmeetmeid, et tagada kõigi potentsiaalselt huvitatud isikute teavitamine. Selleks et piirata nende muudatuste mõju siseturu sujuvale toimimisele ja vältida ebaproportsionaalseid konkurentsimoonutusi, peaks saama selliseid muudatusi raamlepingutes teha ainult kuni 30. juunini 2025.

- (35) Selleks et olla konkurentsivõimeline, innovaatiline ja vastupidav ning suurendada oma tootmisvõimsust, peab Euroopa kaitsesektori tehnoloogilisel ja tööstuslikul baasil olema juurdepääs nii avaliku kui ka erasektori rahastusele. Nagu on märgitud komisjoni 15. veebruari 2022. aasta teatises „Komisjoni panus Euroopa kaitseesse“, on liidu kestliku rahastamise algatused kooskõlas liidu jõupingutustega tagada Euroopa kaitsetööstusele piisav rahastus ja piisavad investeeringud. See tähendab, et liidu kestliku rahastamise raamistik ei takista investeerimist kaitsevaldkonna tegevustesse. Liidu kaitsetööstus panustab suurel määral liidu vastupanuvõimesse ja julgeolekusse ning seega ka rahu ja sotsiaalse kestlikkuse tagamisse. Liidu kestliku rahastamise poliitika meetmete raames loetakse, et sotsiaalse kestlikkuse nõuetega ei ole kooskõlas vastuolulised relvad, mille kohta on vastu võetud rahvusvahelised konventsioonid, millega keelatakse selliste relvade arendamine, tootmine, varude loomine, kasutamine, üleandmine ja tarnimine ning millele on alla kirjutanud liikmesriigid. Liidu kaitsetööstuse sektoris rakendavad liikmesriigid sõjaliste ja kahesuguse kasutusega kaupade veo ja ekspordi suhtes ranget õiguslikku kontrolli. Sellest perspektiivist annaks erasektorile tugeva märguande riikide ja Euroopa finantsasutuste (näiteks liikmesriikide tugipankade ja finantseerimisasutuste) lubadus Euroopa kaitsetööstust toetada.

Euroopa Investeerimispank peaks muu majandusarengu ja avaliku poliitika, sealhulgas rohe- ja digipöörde rahastamise kõrval ning kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 309 ja oma põhikirjaga suurendama toetust Euroopa kaitsetööstusele ja ühishangetele lisaks senisele toetusele kahesuguse kasutusega projektide vallas, kui sellised investeeringud aitaksid selgelt kaasa strateegilise kompassi prioriteetide rakendamisele.

- (36) Asjaomaste kaitseotstarbeliste toodete väärtusahelate ettevõtjatel peaks olema juurdepääs laenurahastusele, et kiirendada tootmisvõimsuse suurendamiseks vajalikke investeeringuid. Rahastu peaks parandama rahaliste vahendite kättesaadavust laskemoona ja rakette tootvate liidu ettevõtjate jaoks. Määrusega tuleks eelkõige tagada, et kõnealustele ettevõtjatele antaks samad tingimused, mida pakutakse muudele ettevõtjatele, hüvitades lisakulud, mis tekivad konkreetselt kaitsesektoris.

- (37) Osana investeeringute hõlbustamise meetmetest, mida nimetatakse kasvufondiks, peaks komisjon saama luua sihtotstarbelise rahastamisvahendi. Kasvufondi **tuleks** rakendada eelarve **■** kaudse täitmise korras. Sellega seoses peaks komisjon tihedas koostöös oma rakenduspartneritega uurima, milline on kõige sobivam viis liidu eelarve võimendamiseks, et kaasata avaliku ja erasektori investeeringuid taotletava kiire tootmisvõimsuse kasvu toetuseks, näiteks luua Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/523²⁰ loodud InvestEU fondi raames segarahastamisvahend. Kasvufondi tegevused peaksid toetama laskemoona ja raketite sektori tootmise võimsuse suurendamist, pakkudes rahaliste vahendite parema kättesaadavuse võimalusi äriühingutele kogu väärtusahela ulatuses.
- (38) Selleks et tagada käesoleva määruse rakendamise ühetaolised tingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused seoses tööprogrammi vastuvõtmise ning **väljavalitud tegevuste rahastamiseks vajalike vahendite andmisega**. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011²¹. **■**

²⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. märtsi 2021. aasta määrus (EL) 2021/523, millega luuakse programm „InvestEU“ ja millega muudetakse määrust (EL) 2015/1017 (ELT L 107, 26.3.2021, lk 30).

²¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

- (39) Kuna käesoleva määruse eesmärki, milleks on julgeolekukriisi mõjule reageerimine, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab seda pakutud meetmete ulatuse ja toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas ELi lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (40) Käesolevat määrust tuleks kohaldada, ilma et see mõjutaks liidu konkurentsireegleid, eelkõige ELi toimimise lepingu artikleid 101–109 ja neid artikleid jõustavaid õigusakte.
- (41) Vastavalt ELi lepingu artikli 41 lõikele 2 tuleb liidu eelarvevahenditest katta ELi lepingu V jaotise 2. peatüki rakendamiseks vajalikud tegevuskulud, välja arvatud sõjalise ja kaitsepoliitilise tähendusega operatsioonideks vajalikud tegevuskulud.
- (42) Vastavalt 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe²² punktidele 22 ja 23 tuleks käesolevat määrust hinnata teabe põhjal, mis on kogutud seirekorra alusel, vältides samal ajal ülereguleerimist ja halduskoormust, eelkõige liikmesriikides. Asjakohasel juhul võib niisugune kord sisaldada ka mõõdetavaid näitajaid, mille alusel koguda tõendeid käesoleva määruse mõju kohta kohapeal. Komisjon peaks tegema hiljemalt 30. juuniks 2024 käesoleva määruse hindamise, sealhulgas selleks, et esitada asjakohasel juhul ettepanekuid käesoleva määruse muutmiseks.
- (43) ■ Võttes arvesse vahetut ohtu varustuskindlusele, mis tuleneb Venemaa Ukraina-vastasest agressioonisõjast, peaks käesolev määrus jõustuma järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

²² ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

(44) *Käesoleva määruse kohaldamine ei tohiks mõjutada teatavate liikmesriikide julgeoleku- ja kaitsepoliitika eripära,*

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK
ÜLDSÄTTED

Artikkel 1
Reguleerimisese

Käesoleva määrusega kehtestatakse meetmed ja nähakse ette eelarve, mille eesmärk on kiiresti tugevdada Euroopa kaitsesektori tehnoloogilise ja tööstusliku baasi reageerimisvõimet ja suutlikkust, et tagada maa-maa-relvade moona ja suurtükimoona ning rakettide (edaspidi „asjaomased kaitseotstarbelised tooted“) õigeaegne kättesaadavus ja tarnimine, eelkõige järgmise abil:

- a) tööstuse tugevdamise rahastu asjaomaste kaitseotstarbeliste toodete tootmiseks liidus, sealhulgas nende komponentide tarnimise kaudu (edaspidi „rahastu“);

I

- b) mehhanismide, põhimõtete ja ajutiste normide kehtestamine, et asjaomaste kaitseotstarbeliste toodete omandajatele oleks tagatud nende toodete õigeaegne ja püsiv kättesaadavus liidus.

Tuginedes **artikli 23** kohaselt käesoleva määruse rakendamisel 30. juuniks 2024 saavutatud tulemuste hindamisele, eeskätt seoses julgeolekuolukorra muutumisega, võib komisjon kaaluda käesolevas määruses sätestatud meetmete kohaldamisaja pikendamise ja vastava lisaeelarve eraldamise võimalust.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „tooraine“ – asjaomaste kaitseotstarbeliste toodete tootmiseks vajalikud materjalid;
- 2) „pudelikael“ – tootmissüsteemi ummistus, mis peatab tootmise või aeglustab seda tunduvalt;
- 3) „vahendite saaja“ – üksus, kellega on allkirjastatud rahastamisleping või kellele on teatatud rahastamisotsusest;
- 4) „taotleja“ – füüsiline isik või üksus, kes on esitanud taotluse toetuste andmise menetluses;
- 5) „kontroll“ – võime otsustavalt mõjutada üksust kas otse või kaudselt ühe või mitme vahepealse üksuse kaudu;

- 6) „juhtimisstruktuur“ – üksuse organ, mis on moodustatud vastavalt riigisisesele õigusele, mis annab asjakohasel juhul aru tegevjuhile ning millel on õigus määrata kindlaks üksuse strateegia, eesmärgid ja üldine suund ning mis teeb järelevalvet ja seiret üksuse juhtimisotsuste tegemise üle;
- 7) „üksus“ – juriidiline isik, mis on asutatud ja juriidilise isikuna tunnustatud liidu, liikmesriigi või rahvusvahelise õiguse alusel, millel on juriidilise isiku staatus ning õigus tegutseda enda nimel, teostada õigusi ja kanda kohustusi, või finantsmääruse artikli 197 lõike 2 punktis c osutatud juriidilise isiku staatusega üksus;
- 8) „salastatud teave“ – mis tahes vormis teave või materjal, mille loata avaldamine võib ühel või teisel määral kahjustada liidu või ühe või mitme liikmesriigi huve ning millel on ELi salastusmärke või sellele vastav salastusmärke vastavalt nõukogus kokku tulnud Euroopa Liidu liikmesriikide kokkuleppele, mis käsitleb Euroopa Liidu huvides vahetatava salastatud teabe kaitset²³;

²³ ELT C 202, 8.7.2011, lk 13.

- 9) „tundlik teave“ – teave ja andmed, mida peab kaitsma loata juurdepääsu või avaldamise eest liidu või liikmesriigi õiguses sätestatud kohustuste tõttu või selleks, et kaitsta füüsilise või juriidilise isiku privaatsust või turvalisust;
- 10) „mitteassotsieerunud kolmanda riigi üksus“ – üksus, mille asukoht on mitteassotsieerunud kolmandas riigis, või üksus, mille asukoht on liidus või assotsieerunud riigis, aga mille juhtimisstruktuur asub mitteassotsieerunud kolmandas riigis;
- 11) „tellimuse täitmise aeg“ – ajavahemik alates tellimuse esitamisest kuni selle täitmiseni tootja poolt;
- 12) „asjaomased kaitseotstarbelised tooted“ – maa-maa-relvade moon ja suurtükimoon ning raketid;

I

- 13) „segarahastamistoiming“ – liidu eelarvest toetatav meede, sealhulgas finantsmääruse artikli 2 punktis 6 määratletud segarahastamisvahendi või -platvormi raames, milles kombineeritakse liidu eelarvest tagastamatus vormis antav toetus või rahastamisvahendid ning arengut rahastavate või muude avalik-õiguslike finantseerimisasutuste ning erasektori finantseerimisasutuste või investorite tagastatavas vormis antav toetus;
- 14) „kvaliteedimärgis“ – märgis, mis näitab, et rahastu konkursikutsele vastuseks esitatud taotlus on läbinud kõik tööprogrammis kindlaks määratud hindamiskünnised, kuid mida komisjon kõnealuse konkursi ebapiisava eelarve tõttu ei saa rahastada ning mis võib saada toetust muudest liidu või liikmesriikide rahastamisallikatest.

Artikkel 3

Rahastuga ühinenud kolmandad riigid

Rahastus võivad osaleda Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni liikmed, kes on ühtlasi EMP liikmed, vastavalt Euroopa Majanduspiirkonna lepingus sätestatud tingimustele (edaspidi „assotsieerunud riigid“).

II PEATÜKK

RAHASTU

Artikkel 4

Rahastu eesmärgid

1. Rahastu eesmärk on edendada Euroopa kaitsesektori tehnoloogilise ja tööstusliku baasi tõhusust ja konkurentsivõimet, et toetada asjaomaste kaitseotstarbeliste toodete tootmisvõimsuse suurendamist ja õigeaegset tarnimist tööstuse tugevdamise kaudu.
2. Tööstuse tugevdamine seisneb eeskätt selles, et algatatakse ja kiirendatakse tööstuse kohanemist kiirete struktuursete muutustega, mis on tingitud selliste asjaomaste kaitseotstarbeliste toodete tarnekriisist, ***mis on vajalikud liikmesriikide ja Ukraina lahingumoon- ja raketivarude kiireks täiendamiseks***. Selle hulka kuuluvad asjaomaste kaitseotstarbeliste toodete tarneahelate kohanemisvõime parandamine, tootmisvõimsuste loomine või suurendamine ning asjaomaste kaitseotstarbeliste toodete tellimuse täitmise aja lühenemine kogu liidus eeskätt läbi asjaomaste üksuste vahelise piiriülese koostöö tihendamise ja laiendamise.

Artikkel 5

Eelarve

1. Rahastu rakendamise rahastamispakett ajavahemikul alates ... [käesoleva määruse jõustumise kuupäev] kuni 30. juunini 2025 on 500 miljonit eurot jooksevhindades.
2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud rahastamispaketist võib kuni 50 miljonit eurot kasutada segarahastamistoiminguks artikliga 15 ette nähtud kasvufondi raames.
I
3. Lõikes 1 osutatud rahastamispaketti võib kasutada ka rahastu rakendamiseks antava tehnilise ja haldusabi jaoks, näiteks ettevalmistus-, seire-, kontrolli-, auditi- ja hindamistegevuseks, sealhulgas ettevõtte infotehnoloogiasüsteemide jaoks.
4. Pikemalt kui ühe eelarveaasta vältel võetavate meetmetega kaasnevad eelarvelised kulukohustused võib jagada aastasteks osamakseteks mitmele aastale.
5. Rahastu eelarvet võib vajaduse korral suurendada või kui käesoleva määruse kohaldamisega pikendatakse vastavalt artikli 1 teisele lõigule.

Artikkel 6

Kumulatiivne ja alternatiivne rahastamine

1. Rahastut rakendatakse koostoimes teiste liidu programmidega. Meede, mis on saanud toetust rahastu alusel, võib saada toetust ka mõnest muust liidu programmist, tingimusel et neist toetustest ei kaeta samu kulusid. Asjaomase liidu programmi reegleid kohaldatakse vastavalt selle osa suhtes, millega on meedet toetatud. Kumulatiivne rahastamine ei tohi ületada meetme rahastamiskõlblikke kogukulusid. Liidu eri programmidest saadud toetuse võib arvutada proportsionaalselt kooskõlas dokumentidega, milles on kindlaks määratud toetuse tingimused.
2. Kvaliteedimärgise saamiseks peavad meetmed vastama kõigile järgmistele tingimustele:
 - a) neid on hinnatud rahastu konkursikutse alusel,
 - b) need vastavad kõnealuse konkursikutsega ette nähtud kvaliteedi miinimumnõuetele ja
 - c) neid ei saa eelarvepiirangute tõttu kõnealuse konkursikutse alusel rahastada.

3. Kui liikmesriigid esitavad määruse (EL) 2021/241 kohaselt muudetud või uued taaste- ja vastupidavuskavad, võivad need sisaldada meetmeid, mis aitavad samuti kaasa rahastu eesmärkide saavutamisele, eeskätt meetmeid, mis on seotud rahastu raames konkursikutsele vastuseks esitatud taotlustega, millele on antud kvaliteedimärgis.
4. Artikli 8 lõiget 5 kohaldatakse analoogia põhjal käesoleva artikli kohaselt rahastatavate meetmete suhtes.

Artikkel 7

Liidupoolse rahastamise vormid

1. Rahastut rakendatakse eelarve otsese täitmise korras ja, mis puudutab käesoleva määruse artikliga 15 ette nähtud kasvufondi haldamist, eelarve kaudse täitmise korras koos finantsmääruse artikli 62 lõike 1 punktis c osutatud asutustega. Rahastust võib anda rahalist toetust kõigis finantsmäärusega kehtestatud vormides, sealhulgas segarahastamistoimingutes kasutatavate rahastamisvahendite vormis. Segarahastamistoimingud tehakse kooskõlas finantsmääruse X jaotisega, määrusega (EL) 2021/523 ja käesoleva määruse artikliga 15.

2. Kui see on meetme rakendamiseks asjakohane ja vajalik, võib erandina finantsmääruse artikli 193 lõikest 2 anda rahalist toetust meetmetele, mida alustati enne meetme kohta taotluse esitamise kuupäeva, tingimusel et meetet ei alustatud enne 20. märtsi 2023 **ja seda ei viidud lõpule enne toetuslepingu allkirjastamist.**

Artikkel 8

Rahastamiskõlblikud meetmed

1. Rahastamiskõlblikud on üksnes meetmed, millega täidetakse artiklis 4 sätestatud eesmärgid.
2. Rahastust saavad toetust meetmed, mis käsitlevad kindlakstehtud pudelikaelu tootmisvõimsuses ja tarneahelates, et kindlustada asjaomaste kaitseotstarbeliste toodete tootmine ja seda kiirendada eesmärgiga tagada nende toodete tulemuslik tarnimine ja õigeaegne kättesaadavus.

3. Rahastamiskõlblikud meetmed peavad olema seotud ühe või mitme järgmise tegevusega ning puudutama ainult asjaomaste kaitseotstarbeliste toodete, sealhulgas täielikult nende tootmiseks kavandatud või kasutatavate komponentide ja vastava tooraine tootmist:
- a) asjaomaste kaitseotstarbeliste toodete ning, juhul kui neid komponente ja toorainet kasutatakse otsese sisendina asjaomaste kaitseotstarbeliste toodete tootmiseks, ka nende komponentide ja vastava tooraine tootmisvõimsuse optimeerimine, laiendamine, ajakohastamine, täiustamine või kasutusotstarbe muutmine või uue tootmisvõimsuse loomine, eelkõige tootmisvõimsuse suurendamiseks või tellimuse täitmise aja lühendamiseks, sealhulgas vajalike tööpinkide ja muude vajalike sisendite hankimise või soetamise teel;
 - b) piiriüleste tööstuspartnerluste loomine, sealhulgas avaliku ja erasektori partnerluse või muus tööstuskoostöö vormis, tööstuse ühistevuses, mille hulka kuuluvad tegevused, mille eesmärk on koordineerida komponentide ja vastava tooraine hankimist või reserveerimist, kui neid komponente ja toorainet kasutatakse otsese sisendina asjaomaste kaitseotstarbeliste toodete tootmiseks, samuti koordineerida tootmisvõimsust ja tootmiskavasid;

- c) asjaomaste kaitseotstarbeliste toodete ning, juhul kui neid komponente ja toorainet kasutatakse otsese sisendina asjaomaste kaitseotstarbeliste toodete tootmiseks, nende komponentide ja vastava tooraine reserveeritud tootmisvõimsuse lisamahu loomine ja kasutusele võtmine vastavalt tellitud või kavandatud tootmismahudele;
- d) asjakohaste kaitseotstarbeliste toodete, sealhulgas taristu katsetamine ja kohasel juhul sertifitseerimine, et tooted ei aeguks kiiresti ja lõppkasutajad saaksid neid kasutada;
- e) töötajate koolitamine, ümberõpe või oskuste täiendamine seoses punktides a–d osutatud tegevustega;
- f) asjaomaste kaitseotstarbeliste toodete tootmise või kättesaadavaks tegemisega tegelevatele ettevõtjatele rahastuse paremini kättesaadavaks tegemine, hüvitades konkreetselt kaitsetööstuse sektoris tekkivad lisakulud investeeringute puhul, mis on seotud punktides a–e osutatud tegevustega.

4. Rahastust ei saa rahastada järgmisi kulusid:

- a) meetmed, mis on seotud kohaldatava rahvusvahelise õigusega keelatud kaupade tootmise või teenuste osutamisega;
- b) meetmed, mis on seotud selliste autonoomsete surmavate relvade tootmisega, mille üle puudub inimeste vastu suunatud rünnakutes sihtmärkide valimisel ja ründeotsuse tegemisel tegelik inimkontroll;
- c) meetmed või nende osad, mida juba rahastatakse täielikult muudest avaliku või erasektori allikatest;

■

5. Vahendite saajatega lepingute sõlmimisel tagab komisjon, et rahastust rahastatakse üksnes tegevusi, mis edendavad ainult asjaomaste kaitseotstarbeliste toodete, sealhulgas täielikult nende tootmiseks kavandatud või kasutatavate komponentide ja vastava tooraine tootmist.

Artikkel 9

Rahastamise määr

1. Rahastust rahastatakse kuni **35 %** rahastamiskõlbliku meetme rahastamiskõlblikest kuludest, ***mis on seotud asjaomaste kaitseotstarbeliste toodete tootmisvõimsusega, ning kuni 40 % rahastamiskõlbliku meetme rahastamiskõlblikest kuludest, mis on seotud komponentide ja tooraine tootmisvõimsusega, kui need on ette nähtud või neid kasutatakse täielikult asjaomaste kaitseotstarbeliste toodete tootmiseks.***
2. Erandina lõikest 1 võib meetme suhtes kohaldada suuremat rahastamismäära 10 täiendava protsendipunkti võrra, ***kui sellega täidetakse üks*** järgmistest kriteeriumidest:
 - a) kui taotlejad tõendavad, et nad panustavad uue piiriülese koostöö alustamisse liikmesriikides või assotsieerunud riikides asuvate üksuste vahel, nagu on kirjeldatud artikli 8 lõike 3 punktis b;

- b) kui taotlejad võtavad kohustuse käsitleda meetme kestuse jooksul prioriteetsena tellimusi, mis tulenevad
- i) vähemalt kolme liikmesriigi või assotsieerunud riigi asjaomaste kaitseotstarbeliste toodete ühishankest või
 - ii) vähemalt ühe liikmesriigi hankest, kui neid asjaomaseid kaitseotstarbelisi tooteid hangitakse Ukrainasse toimetamiseks, **või**
- c) ***kui vahendite saaja on liikmesriigis või assotsieerunud riigis asuv VKE või keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtja või kui enamik konsortsiumis osalevatest vahendite saajatest on liikmesriikides või assotsieerunud riikides asuvad VKEd või keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjad.***

Esimese lõigu punktis b osutatud kohustus kohaldub kõigi selliste toodete hangete suhtes, mis saavad rahastust otsest või kaudset toetust.

Esimeses lõigus osutatud suurendatud rahastamismääraks määratakse 10 täiendava protsendipunkti ka juhul, kui täidetud on rohkem kui üks kõnealuse lõigu punktides a, b ja c sätestatud kriteeriumidest.

Erandina käesoleva artikli lõikest 1 võib rahastust antav toetus katta kuni 100 % artikli 8 lõike 3 punktis f osutatud tegevuse rahastamiskõlblikest kuludest.

3. Vahendite saajad peavad tõendama, et meetme need kulud, mida ei kata liidu toetus, kaetakse muudest rahastamisallikatest.

Artikkel 10

Toetuskõlblikud üksused

1. Meetmes osalevad rahastust toetust saavad vahendite saajad on avalik-õiguslikud või eraõiguslikud üksused, kelle asukoht ja ***juhtimisstruktuurid asuvad*** liidus või assotsieerunud riigis. ***Kõnealused vahendite saajad ei tohi olla mitteassotsieerunud kolmanda riigi või mitteassotsieerunud kolmanda riigi üksuse kontrolli all või teise võimalusena peab nende suhtes olema tehtud taustauuring määruse (EL) 2019/452 tähenduses ja vajaduse korral kohaldatud leevendusmeetmeid, võttes arvesse käesoleva määruse artiklis 4 osutatud eesmäärke.***

2. Liidus või assotsieerunud riigis asuv ettevõtja, kes on mitteassotsieerunud kolmanda riigi või mitteassotsieerunud kolmanda riigi üksuse kontrolli all **ja kelle suhtes ei ole tehtud taustauuringut määruse (EL) 2019/452 tähenduses ja vajaduse korral kohaldatud leevendusmeetmeid**, saab olla rahastust toetatavas meetmes osalev vahendite saaja üksnes juhul, kui komisjonile **antakse** tagatised, mille on riigisiseste menetluste kohaselt heaks kiitnud liikmesriik või assotsieerunud riik, kus üksus asub.

Tagatised peavad andma kindluse, et üksuse osalemine meetmes ei ole vastuolus liidu ega selle liikmesriikide julgeoleku- ja kaitsehuvidega, mis on kindlaks määratud ühise välis- ja julgeolekupoliitika raames kooskõlas ELi lepingu V jaotisega, ega käesoleva määruse artiklis 4 sätestatud eesmärkidega.

Tagatistest peab eeskätt nähtuma, et meetme elluviimiseks on võetud abinõusid, millega tagatakse, et

- a) vahendite saajal on võimalik meetet ellu viia ja tulemusi saavutada ilma, et seataks piiranguid seoses tema meetme eesmärgil vajamineva taristu, rajatiste, varade, ressursside, intellektuaalomandi või oskusteabega või piiranguid, mis kahjustataks tema suutlikkust ja standardeid, mida on vaja meetme elluviimiseks, ning

- b) mitteassotsieerunud kolmandal riigil või mitteassotsieerunud kolmanda riigi üksusel puudub juurdepääs meetmega seotud tundlikule või salastatud teabele ning meetmes osalevad töötajad ja muud isikud on asjakohasel juhul läbinud liikmesriigi või assotsieerunud riigi julgeolekukontrolli.
3. Kui ettevõtja asukohaks olev liikmesriik või assotsieerunud riik peab seda asjakohaseks, võib anda lisatagatisi.
4. ***Liikmesriigid esitavad komisjonile teate käesoleva artikli lõikes 1 osutatud määruse (EL) 2019/452 tähenduses kohaldatud leevendusmeetmete või käesoleva artikli lõikes 2 osutatud tagatiste kohta. Lisateave kohaldatud leevendusmeetmete või tagatiste kohta tehakse komisjonile kättesaadavaks taotluse korral.*** Komisjon teavitab artiklis 16 osutatud komiteed kõigist ***käesoleva*** lõike kohaselt ***esitatud teadetest***.
5. ***Meetmes osalevate vahendite saajate taristu, rajatised, vara ja ressursid, mida kasutatakse rahastust toetatava meetme jaoks, peavad kogu meetme kestuse ajal asuma liikmesriigi või assotsieerunud riigi territooriumil.***

6. ***Rahastust ei toetata rahaliselt selliste asjaomaste kaitseotstarbeliste toodete tootmisvõimsuse suurendamist, mille suhtes kehtib mitteassotsieerunud kolmanda riigi või mitteassotsieerunud kolmanda riigi üksuse piirang, mis piirab liikmesriikide võimalust tooteid kasutada. Vahendite saaja teeb kõik endast oleneva tagamaks, et rahastust rahastatav meede võimaldab toodangu tarnimist Ukrainale.***

Artikkel 11

Hindamiskriteeriumid

Taotleja esitatud taotlusi hinnatakse ühe või mitme järgmise kriteeriumi alusel, millega mõõdetakse asjaomaste meetmete panust tööstuse tugevdamisse eesmärgiga suurendada Euroopa kaitsesektori tehnoloogilise ja tööstusliku baasi tõhusust ja üldist konkurentsivõimet seoses asjaomaste kaitseotstarbeliste toodetega:

- a) tootmisvõimsuse suurenemine liidus: meede aitab kaasa tootmisvõimsuse suurendamisele, kasvatamisele või reserveerimisele, ajakohastamisele või valdkonna töötajate ümberõppele ja oskuste täiendamisele;
- b) tellimuse täitmise aja lühenemine: meede aitab kaasa hangete kaudu väljendatud nõudluse õigeaegsele rahuldamisele, pidades silmas tellimuse täitmise aja lühenemist, muuhulgas tellimuste prioriteetide muutmise kaudu;

- c) pudelikaelade kõrvaldamine hankimises ja tootmises: meede aitab kaasa (tooraine ja muu sisendi) hankimises või tootmises (tootmisvõime) tekkinud pudelikaelte kiirele kindlakstegemisele ning kiirele ja püsivale kõrvaldamisele;
- d) vastupanuvõime piiriülese koostöö kaudu: meede aitab kaasa piiriülese koostöö arendamisele ja rakendamisele selliste ettevõtjate vahel, kelle asukoht on eri liikmesriikides või assotsieerunud riikides, eelkõige VKEde ja keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjate vahel, kes osalevad meetmes olulisel määral kas vahendite saajana, alltöövõtjana või tarneahela muu ettevõtjana;
- e) hangete toetamine: taotlejad näitavad seost meetme ja uute tellimuste vahel, mis tulenevad asjaomaste kaitseotstarbeliste toodete ühishankest, milles osalevad vähemalt kolm liikmesriiki või assotsieerunud riiki, eriti kui hange tehakse liidu raamistikus;
- f) meetme rakenduskava kvaliteet, võttes muu hulgas arvesse protsesse ja seiret.

Komisjon annab käesoleva määruse kohased rahalised vahendid rakendusaktidega. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 16 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 12
Tööprogramm

1. Rahastut rakendatakse finantsmääruse artiklis 110 osutatud tööprogrammi kaudu. Tööprogrammis esitatakse asjakohasel juhul segarahastamistoiminguteks ette nähtud kogusumma.
2. Tööprogrammis nähakse ette rahastamisprioriteedid, võttes arvesse kaitsevaldkonna ühishangete rakkerühma tööd.
3. Komisjon võtab käesoleva artikli lõikes 1 osutatud tööprogrammi vastu rakendusaktiga. Kõnealune rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 16 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

I

III PEATÜKK VARUSTUSKINDLUS

Artikkel 13

Loamenetluse kiirendamine, et tagada asjaomaste kaitseotstarbeliste toodete õigeaegne kättesaadavus ja tarnimine

1. Liikmesriigid tagavad, et tootmisrajatiste planeerimise, ehitamise ja käitamisega, sisendite liidusisese veo ning lõpptoodete kvalifitseerimise ja sertifitseerimisega seotud haldustaotlusi menetletakse tõhusalt ja õigeks ajaks. Selleks tagavad kõik asjaomased riigi ametiasutused, et neid taotlusi menetletakse nii kiiresti, kui see on õiguslikult võimalik.
2. Liikmesriigid tagavad, et konkreetse juhtumi puhul õiguslike huvide kaalumisel eelistatakse planeerimis- ja loamenetluses asjaomaste kaitseotstarbeliste toodete tootmiseks mõeldud tehaste ja rajatiste ehitamist ja käitamist.

Artikkel 14

Ühishangete korraldamise hõlbustamine praeguse laskemoonatarnete kriisi ajal

1. Kui vähemalt **kaks** liikmesriiki sõlmivad kokkuleppe asjaomaste kaitseotstarbeliste toodete ühiseks hankimiseks ja Venemaa Ukraina-vastasest agressioonisõjast tingitud kriisist tuleneva olukorra äärmise kiireloomulisuse tõttu ei ole võimalik järgida direktiivis 2009/81/EÜ sätestatud raamlepingu sõlmimise korda, võib kohaldada käesolevas artiklis sätestatud norme.
2. Erandina direktiivi 2009/81/EÜ artikli 29 lõike 2 teisest lõigust võib avaliku sektori / võrgustiku sektori hankija muuta kehtivat raamlepingut, mis on sõlmitud mõnda kõnealuse direktiivi artikliga **25** ette nähtud menetlust järgides, nii et raamlepingu sätteid võib kohaldada selliste avaliku sektori või võrgustiku sektori hankijate suhtes, kes ei olnud algselt raamlepingu osalised.

3. Erandina direktiivi 2009/81/EÜ artikli 29 lõike 2 kolmandast lõigust võib avaliku sektori / võrgustiku sektori hankija oluliselt muuta kehtiva raamlepinguga ette nähtud koguseid ulatuses, milles see on rangelt vajalik käesoleva artikli lõike 2 kohaldamiseks. Kui kehtiva raamlepinguga kindlaks määratud koguseid muudetakse oluliselt käesoleva lõike kohaselt, **antakse ettevõtjale, kes vastab raamlepingu sõlmimiseks korraldatud hankemenetluses avaliku sektori / võrgustiku sektori hankija poolt algselt kehtestatud tingimustele, sealhulgas direktiivi 2009/81/EÜ artiklites 39–46 osutatud kvalitatiivse valiku nõuetele, võimalus raamlepinguga ühineda. Avaliku sektori / võrgustiku sektori hankija annab selle võimaluse Euroopa Liidu Teatajas avaldatud ad hoc teatega** .
4. Diskrimineerimiskeelu põhimõtet kohaldatakse lõigetes 2 ja 3 osutatud raamlepingute suhtes seoses täiendavate kogustega ning eeskätt lõikes 1 osutatud liikmesriikide avaliku sektori / võrgustiku sektori hankijate vahelistes suhetes.

5. Avaliku sektori / võrgustiku sektori hankijad, kes on lepingut muutnud käesoleva artikli lõigetes 2 ja 3 osutatud juhtudel, avaldavad *Euroopa Liidu Teatajas* sellekohase teate. Teated avaldatakse direktiivi 2009/81/EÜ artikliga 32 ettenähtud korras.
6. Avaliku sektori / võrgustiku sektori hankijad ei tohi käesolevat artiklit kuritarvitada ega kohaldada seda viisil, mis tõkestab, piirab või moonutab konkurentsi.
7. Käesoleva artikli kohaseid muudatusi raamlepingutes saab teha kuni 30. juunini 2025.

IV PEATÜKK
RAHASTUSE SUHTES KOHALDATAVAD ERISÄTTED

Artikkel 15

Kasvufond

1. Selleks, et võimendada ja kiirendada investeringuid, mida on vaja tootmisvõimsuse suurendamiseks, ning maandada nendega seotud riske, võib luua segarahastamisvahendi (edaspidi „kasvufond“).
2. Kasvufondiga taotletavad erieesmärgid on järgmised:
 - a) parandada liidu eelarvest tehtavate kulutuste võimendavat mõju ja saavutada erasektori rahastamise ligimeelitamisel suurem mitmekordistav mõju;
 - b) toetada ettevõtjaid, kellel on raskusi rahastamisele juurdepääsuga, ning tegeleda vajadusega toetada liidu kaitsetööstuse vastupanuvõimet;
 - c) kiirendada investeringuid asjaomaste kaitseotstarbeliste toodete tootmise valdkonnas ning võimendada nii avaliku kui ka erasektori rahastamist, suurendades samal ajal varustuskindlust kogu liidu kaitsetööstuse väärtusahelas;
 - d) parandada rahastuse kättesaadavust investeringute puhul, mis on seotud artikli 8 lõike 3 punktides a–e osutatud tegevustega.

V PEATÜKK
LÕPPSÄTTED

Artikkel 16
Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. EDA kutsutakse osalema vaatlejana, et ta saaks esitada oma seisukohti ja pakkuda oskusteavet. Samuti kutsutakse komitee tööd abistama Euroopa välisteenistus.
3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

Kui komitee arvamust ei esita, ei võta komisjon rakendusakti eelnõu vastu ja kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artikli 5 lõike 4 kolmandat lõiku.

I

Artikkel 17
Salastatud teave

1. Komisjon kaitseb käesoleva määruse rakendamisega seoses saadud salastatud teavet kooskõlas julgeolekunormidega, mis on sätestatud komisjoni otsuses (EL, Euratom) 2015/444²⁴.
2. Selleks et hõlbustada tundliku ja salastatud teabe vahetamist komisjoni, liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja, EDA ning liikmesriikide ja asjakohasel juhul nende üksuste vahel, kelle suhtes kohaldatakse käesolevas määruses sätestatud meetmeid, kasutab komisjon olemasolevat turvalist teabevahetussüsteemi või loob uue süsteemi. Teabevahetussüsteemi puhul võetakse arvesse liikmesriikide julgeolekunorme.

Artikkel 18
Teabe konfidentsiaalsus ja töötlemine

1. Käesoleva määruse kohaldamisel saadud teavet kasutatakse üksnes sel eesmärgil, milleks seda taotleti.

²⁴ Komisjoni 13. märtsi 2015. aasta otsus (EL, Euratom) 2015/444 ELi salastatud teabe kaitseks vajalike julgeolekunormide kohta (ELT L 72, 17.3.2015, lk 53).

2. Liikmesriigid ja komisjon tagavad kaubandus- ja ärisaladuste ning muu käesoleva määruse kohaldamise käigus saadud ja koostatud tundliku ja salastatud teabe kaitse vastavalt liidu ja liikmesriigi õigusele.
3. Liikmesriigid ja komisjon tagavad, et käesoleva määruse alusel esitatud või vahetatud konfidentsiaalse teabe salastatuse taset ei alandata ning salastatust ei kustutata ilma andmete looja eelneva kirjaliku nõusolekuta.
4. Komisjon ei jaga teavet viisil, mis võimaldab üksuse kindlaks teha, kui see võib tekitada üksusele ärilist või mainekahju või paljastada kaubandussaladusi.

Artikkel 19
Isikuandmete kaitse

1. Käesolev määrus ei mõjuta liikmesriikide kohustusi seoses isikuandmete töötlemisega Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/679²⁵ ja direktiivi 2002/58/EÜ²⁶ alusel ega komisjoni ja asjakohasel juhul muude liidu institutsioonide, organite ja asutuste kohustusi seoses isikuandmete töötlemisega Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1725²⁷ alusel, kui nad täidavad oma ülesandeid.
2. Isikuandmeid töödeldakse ja edastatakse ainult juhul, kui see on rangelt vajalik käesoleva määruse eesmärkide täitmiseks. Sellistel juhtudel kohaldatakse vastavalt olukorrale määrust (EL) 2016/679 või (EL) 2018/1725.

²⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

²⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2002. aasta direktiiv 2002/58/EÜ, milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatuse kaitset elektroonilise side sektoris (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) (EÜT L 201, 31.7.2002, lk 37).

²⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39).

3. Kui isikuandmete töötlemine ei ole käesoleva määrusega kehtestatud mehhanismide rakendamiseks rangelt vajalik, muudetakse isikuandmed anonüümseks, nii et andmesubjekti ei ole võimalik kindlaks teha.

Artikkel 20

Auditid

Liidu toetuse kasutamise auditid, mille on teinud isikud või üksused, sealhulgas muud isikud või üksused kui need, kes on saanud selleks volituse liidu institutsioonidelt, organitelt, ametitelt või asutustelt, võetakse finantsmääruse artikli 127 kohaselt üldise kindluse aluseks. Kontrollikoda kontrollib liidu kõikide tulude ja kulude raamatupidamiskontosid vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 287.

Artikkel 21

Liidu finantshuvide kaitse

Kui assotsieerunud riik osaleb rahastus Euroopa Majanduspiirkonna lepingu kohaselt vastu võetud otsuse alusel, annab assotsieerunud riik vastutavale eelarvevahendite käsutajale, OLAFile ja kontrollikoja vajalikud õigused ja nõutava juurdepääsu, mida neil on vaja oma volituste täieulatuslikuks kasutamiseks. OLAFi puhul hõlmavad need õigused õigust korraldada juurdusi, sealhulgas teha kohapealseid kontrole ja inspekteerimisi, nagu on sätestatud määruses (EL, Euratom) nr 883/2013.

Artikkel 22

Teave, teabevahetus ja avalikustamine

1. Liidu rahaliste vahendite saajad märgivad ära nende vahendite päritolu ja tagavad liidu rahastamise nähtavuse eriti meetmete ja nende tulemuste tutvustamisel, andes eri sihtrühmadele, sealhulgas meediale ja üldsusele selle kohta sidusat, tulemuslikku, sisulist ja proportsionaalset suunatud teavet.
2. Komisjon rakendab rahastu, rahastu raames võetud meetmete ja saavutatud tulemustega seotud teabe- ja teavitamismeetmeid.
3. Rahastule eraldatud rahaliste vahenditega panustatakse liidu poliitiliste prioriteetide edastamisse institutsioonilistes sõnumites niivõrd, kuivõrd need prioriteedid on seotud artiklis 4 osutatud eesmärkidega.
4. Rahastule eraldatud rahaliste vahenditega võidakse kaasa aidata teabe levitamise, kontaktide loomise ja teadlikkuse suurendamise ürituste korraldamisele, eelkõige kui nende eesmärk on avada tarneahelaid, et edendada VKEde piiriülest osalemist.

Artikkel 23

Hindamine

1. Komisjon koostab 30. juuniks 2024 aruande, milles hinnatakse käesolevas määruses sätestatud meetmete rakendamist ja nende tulemusi ning võimalust pikendada nende kohaldamisaega ja näha ette nende rahastamine eeskätt seoses julgeolekuolukorra muutumisega. Hindamisaruanne tugineb konsultatsioonidele liikmesriikide ja peamiste sidusrühmadega ning edastatakse Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
2. Hindamisaruannet arvesse võttes võib komisjon esitada ettepanekuid käesoleva määruse asjakohaste muudatuste kohta, eelkõige selleks, et jätkata püsivate, asjaomaste kaitseotstarbeliste toodete tarnimisega seotud riskide käsitlemist.

Artikkel 24

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolevat määrust kohaldatakse kuni 30. juunini 2025. See ei mõjuta käesoleva määruse kohaselt algatatud meetmete jätkumist või muutmist ega liidu finantshuvide kaitseks vajalikke meetmeid.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

...

Euroopa Parlamendi nimel

president

Nõukogu nimel

eesistuja

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU ÜHISAVALDUS

LASKEMOONA TOOTMISE TOETAMISE MÄÄRUSE VASTUVÕTMISE KOHTA

Euroopa Parlament ja nõukogu tunnistavad kiireloomulist vajadust aidata Euroopa kaitsesektori tehnoloogilist ja tööstuslikku baasi tootmise suurendamisel seoses probleemidega, mille on tekitanud Venemaa provotseerimata ja põhjendamatu Ukraina-vastane agressioonisõda, ning tuletavad meelde, et laskemoona tootmise toetamise määrusega nähakse ette viivitamatu reageerimine sellele kiireloomulisele vajadusele, kehtestades uue ajutise rahastu tööstusinvesteeringute hõlbustamiseks.

Euroopa Parlament ja nõukogu rõhutavad, et Euroopa kaitsesektori tehnoloogilise ja tööstusliku baasi tugevdamiseks ja arendamiseks tuleb kaaluda kõiki asjakohaseid meetmeid, sealhulgas väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad, ning kõrvaldada takistused ja pudelikaelad, et võimaldada tööstusharul väärtusahelate ulatuses rohkem toota.

Seetõttu kutsuvad Euroopa Parlament ja nõukogu komisjoni üles kaaluma asjakohasel juhul niipea kui võimalik selliste muude algatuste esitamist, mis on vajalikud Euroopa kaitsesektori tehnoloogilise ja tööstusliku baasi tugevdamiseks, sealhulgas seoses piisava rahastamisega, näiteks Euroopa kaitseinvesteeringute programmi raames, ning õigusraamistikuga, et tagada varustuskindlus ja toetada laskemoona tootmist.

Euroopa Parlament ja nõukogu lepivad kokku, et vaatavad kõik sellised algatused läbi viivitamata ja vastastikuse lojaalse koostöö vaimus.
